

Van Lanschot
SINDS 1737

PensioenWijzer

Bouw ik voldoende vermogen op voor een financieel onbezorgde oude dag? Dat is een van de belangrijkste vraagstukken voor onze klanten.

De AOW- en daaraan gekoppelde pensioenleeftijd gaat langzaam omhoog, pensioenfondsen staan onder druk, fiscaal voordelig sparen wordt beperkt. Allemaal ontwikkelingen waardoor het lastiger wordt overzicht

te houden. In deze PensioenWijzer brengen we de actuele situatie en ontwikkelingen in kaart. Hierdoor krijgt u inzicht welke mogelijkheden u hebt om vermogen voor later op te bouwen.

Inhoud

1. Drie pijlers

PAGINA 3

2. Pijler 1: Overheidsvoorzieningen

PAGINA 3

3. Pijler 2: Pensioen

PAGINA 3

4. Pijler 3: Eigen aanvulling via lijfrente

PAGINA 5

5. Pijler 3: Eigen aanvulling, vermogen in Box 3

PAGINA 6

6. Wat kan Van Lanschot voor u betekenen?

PAGINA 7

1. Drie pijlers

De toekomstvoorziening in Nederland is opgebouwd uit drie pijlers; de overheidsvoorzieningen, de pensioenvoorziening vanuit de werkgever en de eigen voorzieningen.

2. Pijler 1: Overheidsvoorzieningen

AOW

Vanaf uw AOW-leeftijd krijgt u van de overheid een AOW-uitkering. De huidige AOW-leeftijd (2019) is 66 jaar en 4 maanden en deze stijgt in stapjes naar 67 jaar en drie maanden in 2022. De verwachting is dat de AOW-leeftijd in de toekomst nog verder gaat stijgen. De prognose voor 2050 is 71 jaar.

De hoogte van de AOW-uitkering is afgeleid van het minimumloon en afhankelijk van uw gezinssituatie. Als alleenstaande krijgt u een bruto uitkering van ca. € 15.500. Als u een partner hebt, dan bedraagt uw AOW-uitkering ca. € 10.600. Als uw partner de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt, dan krijgt deze ook recht op deze uitkering.

Als u in de 50 jaar voorafgaande aan uw AOW-leeftijd in het buitenland hebt gewoond, wordt de AOW-uitkering gekort met 2% per jaar dat u niet Nederlands ingezetene was.

Anw

Bij overlijden hebben de nabestaanden in sommige gevallen recht op een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (Anw). De achterblijvende partner heeft recht op een Anw-uitkering zolang deze een kind jonger dan 18 jaar verzorgt of voor zover deze meer dan 45% arbeidsongeschikt is. De uitkering stopt bij het bereiken van de AOW-leeftijd. Dan gaat immers de eigen AOW-uitkering in.

De Anw-uitkering bedraagt maximaal ca. € 15.700 (2019) en wordt gekort indien de nabestaande werkt of een sociale zekerheidsuitkering heeft. Nabestaandenpensioen of een uitkering die uzelf verzekerd hebt worden niet in mindering gebracht.

Kinderen van wie beide ouders zijn overleden (volle wezen) kunnen recht hebben op een wezenuitkering. De hoogte is afhankelijk van de leeftijd en wordt uitgekeerd tot 21-jarige leeftijd (of 27-jarige leeftijd zolang het kind studerend is).

3. Pijler 2: Pensioenvoorziening vanuit de werkgever

Als uw werkgever voor het personeel een pensioenregeling heeft, bouwt u op basis daarvan ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen en eventueel arbeidsongeschiktheidspensioen op. Dat kan bij een, al dan niet verplicht gesteld, pensioenfonds of bij een verzekeraar.

Ouderdomspensioen

De hoogte van uw pensioenuitkering is afhankelijk van de regeling. Bij de pensioenfonds wordt tegenwoordig het pensioen veelal opgebouwd op basis van uw gemiddelde inkomen. Uw pensioenuitkering is dan in principe een vastgestelde uitkering. Afhankelijk van de vermogenspositie van het pensioenfonds wordt uw pensioenuitkering geïndexeerd. Bij tekorten in het pensioenfonds kan uw pensioenuitkering zelfs verlaagd worden.

Als het pensioen opgebouwd wordt op basis van een beschikbaar premiestelsel, zal dit veelal ondergebracht zijn bij een verzekeringsmaatschappij of een premiepensioeninstelling (PPI). Met de door de werkgever afgedragen premie bouwt u dan een kapitaal op, waarmee u op uw pensioendatum een pensioenuitkering aankoopt.

U krijgt op uw pensioenoverzicht wel een indicatie van uw pensioenuitkering, maar dit is geen gegarandeerde uitkering. De ontwikkeling van het pensioenkapitaal is namelijk afhankelijk van het beleggingsrendement. De hoogte van de pensioenuitkering is daarnaast ook afhankelijk van de rentestand op het moment dat het kapitaal omgezet wordt in een uitkering. Sinds 2016 heeft u in veel gevallen de mogelijkheid om ook tijdens de uitkeringsfase door te beleggen. De pensioenuitkering is dan geen vaste uitkering, maar kan stijgen of dalen, afhankelijk van het beleggingsrendement.

De pensioenleeftijd wordt geregeld aangepast. In 2019 is dat 68 jaar. U mag uw pensioen wel eerder in laten gaan, maar dan wordt de uitkering wel lager. Vuistregel is dat uw pensioen met 6% tot 8% daalt per jaar dat u uw pensioen eerder in laat gaan.

Als u tijdelijk een hogere uitkering wilt hebben, kunt u gebruik maken van de hoog/laag mogelijkheid. De hoogste uitkering mag maximaal 33% hoger zijn dan de laagste uitkering.

Op www.mijnpensioenoverzicht.nl kunt u zien wat u nu aan pensioen hebt opgebouwd, inclusief de AOW-uitkering. Eigen voorzieningen uit pijler 3 worden daarin niet vermeld. Ook in het buitenland opgebouwd pensioen is niet meegenomen.

Als directeur-grootaandeelhouder (dga) kunt u uzelf ook pensioen toezeggen. Zie voor de mogelijkheden onze DGAWijzer Pensioen.

Nabestaandenpensioen

Naast opbouw van ouderdomspensioen wordt in de meeste pensioenregelingen ook een nabestaandenpensioen toegezegd. Bij uw overlijden heeft uw achterblijvende partner dan recht op een partnerpensioen. Het partnerpensioen is een levenslange uitkering. In sommige regelingen is een verplichte of vrijwillige regeling opgenomen waarbij het partnerpensioen aangevuld wordt tot de AOW-gerechtigde leeftijd voor zover er geen recht bestaat op een Anw-uitkering. Veelal bestaat er voor de achterblijvende kinderen ook recht op een wezenpensioen tot een bepaalde leeftijd.

Het nabestaandenpensioen is in veel regelingen op risicobasis verzekerd. Dat houdt in dat bij einde van de deelneming door ontslag of pensionering de dekking voor het nabestaandenpensioen vervalst. U kunt dan wel een deel van het ouderdomspensioen uitruilen voor dekking van het nabestaandenpensioen. U kunt in dat geval ook zelf een aanvullende voorziening treffen.

Arbeidsongeschiktheidspensioen

Een arbeidsongeschiktheidspensioen is een aanvulling op de uitkering van de overheid op basis van de wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA).

Het is een uitkering die ingaat na twee jaar ziekte. De uitkering van de overheid geeft een inkomen bij arbeidsongeschiktheid tot 70% of 75% van het salaris, afhankelijk van de mate en duur van arbeidsongeschiktheid. Het salaris waarover de uitkering wordt berekend is maximaal € 55.927 (2019).

Waardeoverdracht

Bij verandering van werkgever hebt u recht op waardeoverdracht. Als u bij uw nieuwe werkgever ook deelneemt aan een pensioenregeling, dan kan op uw verzoek de waarde van uw oude pensioen worden overgeboekt naar de pensioenuitvoerder van uw nieuwe werkgever. Of dat aantrekkelijk is, is van veel factoren afhankelijk. Een belangrijke is de financiële positie van de oude en de nieuwe pensioenuitvoerder. Daarnaast kan van belang zijn of het nabestaandenpensioen vervalt bij de oude pensioenuitvoerder. Het recht op waardeoverdracht kan overigens worden opgeschort als de financiële situatie van het pensioenfonds niet toereikend is.

Voor kleine pensioenen (lager dan € 475 per jaar) is met ingang van 2019 de waardeoverdracht verplicht.

Fiscaal

Tot een salaris van € 107.593 (2019) kunt u fiscaal gefaciliteerd pensioen opbouwen. Alleen de pensioenuitkering wordt jaarlijks als loon belast.

Boven die inkomensgrens mag uw werkgever ook pensioen toezeggen, maar daar moet u dan gelijk loonbelasting over afdragen. De pensioenuitkering is dan onbelast. Het opgebouwde kapitaal is vrijgesteld in box 3.

Toekomst pensioenstelsel

Het Nederlandse pensioenstelsel staat behoorlijk onder druk. In het regeerakkoord van Rutte III is aangekondigd dat men streeft naar een stelsel van individuele pensioenpotjes. De huidige subsidie van jongere naar oudere werknemers wordt daarmee verminderd. Zeker voor de regelingen die nu bij de pensioenfondsen zijn ondergebracht betekent dat een grote verandering. Dit zal niet in één keer doorgevoerd kunnen worden. Daar zal een lange overgangperiode voor worden uitgetrokken.

4. Pijler 3: Eigen aanvulling via een lijfrente

Als uw AOW-uitkering en eventuele pensioenuitkering voor u niet voldoende is om te voorzien in uw inkomensbehoefte na pensionering, dan hebt u de mogelijkheid om fiscaal voordelig vermogen op te bouwen in een lijfrente bij een verzekeringsmaatschappij of een bank.

De inleg kunt u onder voorwaarden in mindering brengen op uw belastbaar inkomen in box 1, zodat u netto minder betaalt. Over de jaarlijkse uitkering betaalt u inkomstenbelasting in box 1. Meestal is het belastingpercentage over de inleg hoger dan het belastingpercentage over de uitkering, zodat u daar een fiscaal voordeel mee behaalt. Daarnaast is het opgebouwde vermogen niet belast in box 3.

De inleg (de jaarruimte) is een percentage van uw arbeidsinkomen. Net zoals bij pensioen via de werkgever, kunt u tot een inkomen van maximaal € 107.593 de inleg in mindering brengen op uw inkomen in box 1. De maximale inleg bedraagt € 12.678 (2019). Als u echter bij uw werkgever pensioen opbouwt, dan kunt u minder inleggen. Als u in het verleden geen gebruik hebt gemaakt van uw jaarruimte, dan kunt u onder voorwaarden nog extra inleggen (de reserveringsruimte). Op de site van de Belastingdienst staat een rekenprogramma om uw maximale inleg te kunnen bepalen.

<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/aftrek-en-kortingen/content/hulpmiddel-lijfrentepremie-2016-en-daarna>.

U bent verplicht het opgebouwde vermogen aan te wenden voor een lijfrente-uitkering die uiterlijk vijf jaar na uw AOW-uitkering dient in te gaan. Bij een verzekeraar is dit een levenslange uitkering. Bij een bancaire lijfrente moet de uitkering minimaal 20 jaar

duren. Als u de uitkering voor uw AOW-leeftijd laat ingaan, dan wordt de uitkeringsduur verlengd met dat aantal jaren.

Als uitzondering op de levenslange c.q. 20-jarige uitkering mag u het vermogen ook voor een tijdelijke uitkering van maximaal € 21.741 (2019) per jaar aanwenden. De uitkering moet minimaal vijf jaar duren en mag ingaan tussen uw AOW-leeftijd en vijf jaar daarna.

Als u komt te overlijden, moet het opgebouwde vermogen aangewend worden voor een uitkering ten behoeve van uw nabestaanden.

Netto lijfrente

Ook voor het inkomen boven de € 107.593 kunt u bij een verzekeraar of bank vermogen opbouwen voor een lijfrente. De hoogte van de inleg is afhankelijk van uw inkomen en uw leeftijd. De inleg is echter niet aftrekbaar van uw box 1 inkomen, maar de uitkering is dan ook niet belast. Het belastingvoordeel zit in de vrijstelling van dit vermogen voor box 3.

Voorbeeld

Freek (50 jaar) werkt in loondienst en heeft een salaris van € 150.000. Hij doet mee in de pensioenregeling van de werkgever. Dit is een middelloonregeling. Over zijn salaris tot € 107.000 bouwt hij per jaar € 1.700 ouderdomspensioen op. Hij heeft nog geen eigen aanvulling geregeld.

Hij wil dit jaar (2019) maximaal gebruikmaken van de inleg in een lijfrente, zowel de aftrekbare als de niet-aftrekbare variant.

Omdat hij deelneemt aan de pensioenregeling van de werkgever, wordt zijn jaarruimte beperkt tot een inleg van € 2.018. Omdat hij over de afgelopen 7 jaar nog reserveringsruimte heeft, kan hij daarvan dit jaar tot maximaal € 7.254 extra inleggen.

Doordat zijn salaris hoger is dan de grens van € 107.593 kan Freek in de netto lijfrente nog een bedrag van € 3.350 inleggen.

5. Pijler 3: Eigen aanvulling, vermogen in box 3

Pensioen en lijfrente hebben bepaalde fiscale voordelen, maar zijn wel gebonden aan allerlei spelregels waardoor de flexibiliteit beperkt is. Bovendien zal in veel gevallen nog aanvullend vermogen nodig zijn om in het gewenste bestedingsniveau te kunnen voorzien.

Verdere vermogensopbouw kan op diverse manieren. Denk daarbij aan sparen, beleggen, investeren in vastgoed etc. Voor de inkomstenbelasting wordt dit vermogen belast in box 3. U wordt geacht een bepaald rendement (het forfaitaire rendement) met dat

vermogen te behalen, ongeacht het rendement dat u daadwerkelijk hebt gerealiseerd. Over dat forfaitaire rendement bent u 30% belasting verschuldigd volgens onderstaande tabel. Er geldt een vrijstelling van € 30.360 per persoon. Fiscaal partners kunnen hun gezamenlijk vermogen verdelen zodat optimaal gebruik gemaakt kan worden van de eerste twee schijven.

Schijf	Forfaitair rendement	Tarief Box 3	Vermogensrendementsheffing
30.360 - 102.010	1,94%	30%	0,58%
102.010 - 1.020.096	4,45%	30%	1,34%
> 1.020.096	5,60%	30%	1,68%

Met de huidige lage rentevergoedingen op spaargeld kan de effectieve belastingdruk (belasting over werkelijk gerealiseerd rendement) in box 3 behoorlijk oplopen. Stel dat u een vermogen heeft van € 1 miljoen dat u op spaarrekeningen heeft staan met een rentevergoeding van 0,5% (€ 5.000 rente), dan betaalt u daar € 12.405 belasting over. Dat is een effectieve belastingdruk van 248%.

U zou er ook voor kunnen kiezen om belasting te betalen over het werkelijk gerealiseerde rendement in plaats van het forfaitaire rendement. In veel gevallen wordt

dan geadviseerd vermogen in te brengen in een BV. In de BV is 19% Vennootschapsbelasting (Vpb) verschuldigd over het werkelijk gerealiseerde rendement (voor winst boven de € 200.000 is het Vpb-tarief 25%). Als dit netto rendement vervolgens naar privé wordt uitgekeerd, is nog 25% inkomstenbelasting in box 2 verschuldigd¹. De totale belastingdruk op het werkelijk gerealiseerde rendement is dan 39,25%. In het bovenstaande voorbeeld van € 1 miljoen met een rendement van 0,5% scheelt dat jaarlijks circa € 9.800 belasting.

In plaats van een BV wordt ook gebruik gemaakt van een Open Fonds voor Gemene Rekening (OFGR) of een Open Commanditaire Vennootschap (OCV). Welke variant geschikt is, is afhankelijk van een aantal factoren. Laat u goed adviseren over de voor- en nadelen van de diverse mogelijkheden.

In het regeerakkoord Rutte III is aangekondigd dat deze kabinetsperiode een voorstel ingediend gaat worden om de belasting in box 3 meer aan te laten sluiten op het werkelijk gerealiseerde rendement. In de vorige kabinetsperiode is onderzoek gedaan naar vier varianten. Voor welke variant gekozen gaat worden zal moeten worden afgewacht.

¹ Het Vpb-tarief daalt in stapjes naar 15% resp. 20,5% in 2021. Het box 2 tarief wordt in stapjes verhoogd naar 26,9% in 2021. Per saldo wordt het gecombineerde tarief 37,87% tot 41,89%.

Aflossen van schulden

'Van aflossen wordt niemand armer'. Een bekende uitdrukking. Door het aflossen van schulden verlaagt u uw toekomstige lasten en bouwt u feitelijk ook vermogen op. In veel gevallen is dit een goed alternatief. Als u echter aflost op bijvoorbeeld uw hypotheek op uw eigen woning of ander vastgoed, verlaagt u wel uw lasten maar u zet ook vermogen vast.

Als u later geld nodig hebt voor aanvulling op uw pensioen, is het wellicht lastig om dit weer via een bancaire lening beschikbaar te krijgen. Verkoop is dan vaak de enige optie.

6. Wat kan Van Lanschot voor u betekenen?

Hoeveel vermogen hebt u nodig voor uw onbezorgde oude dag en wat hebt u nu al geregeld? Wat is het effect van inflatie? Welke beleggingsrisico's kunt u lopen? Met Vermogensregie geven wij u inzicht in hoeverre u uw wensen en doelstellingen kunt realiseren en krijgt u een haarscherp beeld van wat uw vermogen voor u kan doen.

EviPensioen

Bij Van Lanschot kunt u uw bancaire lijfrente onderbrengen in EviPensioen. Meer informatie over de mogelijkheden kunt u vinden op de website van Evi, www.evivanlanschot.nl/pensioen. Voor advies over uw pensioen-, lijfrente- en overlijdensrisicoverzekeringen brengen wij u graag in contact met een van de adviseurs Van Lanschot Chabot.

Van Lanschot | 0800 1737 | www.vanlanschot.nl

Disclaimer

De informatie die is opgenomen in deze publicatie is uitsluitend bestemd voor algemene doeleinden. Met uw individuele specifieke omstandigheden is geen rekening gehouden. De informatie kan niet worden beschouwd als een juridisch, financieel, fiscaal of ander professioneel advies. Wij adviseren u op grond van de informatie niet meteen tot actie over te gaan en voorafgaand aan uw eventuele actie eerst deskundig advies in te winnen. Deze publicatie is geen aanbod en u kunt aan deze publicatie geen rechten ontleen.

Bij de totstandkoming van deze publicatie hebben wij de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht bij de selectie van externe bronnen. Wij kunnen niet garanderen dat de informatie van deze bronnen die in deze publicatie is opgenomen juist en volledig is of in de toekomst zal blijven. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor druk- en zetfouten. Wij zijn niet verplicht de informatie die we hebben opgenomen in deze publicatie te actualiseren of te wijzigen. Alle rechten ten aanzien van de inhoud van de publicatie worden voorbehouden, inclusief het recht van wijziging. Het is niet toegestaan de gegevens in de publicatie geheel of gedeeltelijk te reproduceren, in welke vorm dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Van Lanschot NV.

Overige informatie

Van Lanschot NV is statutair gevestigd aan de Hooge Steenweg 29, 5211 JN te 's-Hertogenbosch, KvK 's-Hertogenbosch nr. 16038212 met btw-identificatienummer NL.004 670632.B.01. Van Lanschot NV is als bank geregistreerd in het Wft-register en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank NV (DNB), Postbus 98, 1000 AB Amsterdam, en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), Postbus 11723, 1001 GS Amsterdam. Van Lanschot NV kan optreden als aanbieder van betaal-, spaar- en kredietproducten, als bemiddelaar in verzekeringsproducten en als aanbieder en/of uitvoerder van beleggingsdiensten.

Voor eventuele klachten inzake onze financiële dienstverlening kunt u zich richten tot uw eigen kantoor van Van Lanschot NV, de afdeling Klachtenmanagement van het hoofdkantoor, Postbus 1021, 5200 HC 's-Hertogenbosch of het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (KiFiD), Postbus 93257, 2509 AG Den Haag.